

Tabell 3-k

Anslag på frie inntekter i 2024 for kommunane

Tabell 3 viser anslag på vekst i frie inntekter for kommunane frå 2023 til 2024. Som frie inntekter reknar ein skatt på inntekt, formue og naturressursskatt, samt rammetilskot. Alle tala er i nominelle kroner. Prisveksten i kommunesektoren i 2023–2024 er anslått til 4,3 prosent.

Veksten i frie inntekter frå 2023 til 2024 blir berekna frå anslag på rekneskap for 2023 i statsbudsjettet for 2024. Skatteinntektene for kommunane i 2024 er anslått til 237,6 mrd. kroner, inkludert skatt på inntekt og formue, naturressursskatt og eigedomsskatt o.a. For kommunane er veksten i frie inntekter frå 2023 til 2024, berekna ut ifrå anslag på rekneskap, nominelt 4,7 prosent. I tabell 3-k er ikkje eigedomsskatt o.a. inkluderte for kvar einskilde kommune og summerte for kvart fylke, men inngår berre på landsnivå.

I avsnittet under følger hovudprinsippa for berekning av anslaget på frie inntekter i 2024 og veksten frå 2023-2024.

Om skatteinntektene

Skatteinntektene, inkl. skatteutjamning, er den storleiken det er knytt mest uvisse til i veksten i frie inntekter. Samla skatteinntekter for kommunane i 2023 og 2024 blir anslått av Finansdepartementet i statsbudsjettet for 2024. For å anslå skatteinntektene for kvar kommune tek ein utgangspunkt i skatt per innbyggjar i kommunen i 2022, framskrive med innbyggjartalet i 2023. Ut ifrå skatt i 2022 framskriven med innbyggjartal for 2023, blir det rekna ut kva prosentdel som kvar kommune får av berekna samla skatt. Denne prosentdelen blir nytta vidare til å fordele samla skatteanslag på inntekt og formue mellom kommunane både for 2023 og 2024. Dette trekkjer i retning av at kommunar som har høgare vekst i talet på innbyggjarar enn landsgjennomsnittet frå 2023 til 2024, får høgare vekst i skatteinntektene enn det som følgjer av føresetnadene for berekninga. Det motsette kan vere tilfellet for kommunar med svakare vekst i talet på innbyggjarar enn gjennomsnittet for landet. Skatteutjamninga for 2024 tek òg utgangspunkt i innbyggjartalet per 1. januar 2024.

Ålesund og Haram blir to kommunar frå 1. januar 2024. For å anslå skatteinntektene for kvar kommune i 2023 og 2024 er det teken utgangspunkt i skatt per innbyggjar i Ålesund i 2022, framskrive med den andelen innbyggjartalet i kvar av dei to kommunane utgjorde av den samla kommunen per 1. januar 2023.

Anslag på skatteutjamning er inkludert i skatteanslaget. For 2023 og 2024 er den symmetriske utjamninga i skatteinntektene for kommunane 60 prosent. Kommunar med skatteinntekter under 90 prosent av landsgjennomsnittet får i tillegg ein tilleggskompensasjon, som blir finansiert av alle kommunar med eit likt trekk per innbyggjar. I utrekninga blir naturressursskatten halden konstant, med tal frå inntektsåret 2021.

Om rammetilskotet

Tala for rammetilskot 2023 er henta frå revidert nasjonalbudsjett 2023. For å anslå rammetilskotet for nye Ålesund og Haram i 2023 er rammetilskotet til Ålesund i 2023

fordelt etter den andelen innbyggjartalet i kvar av dei to kommunane utgjorde av den samla kommunen per 1. januar 2023.

Rammetilskotet for 2024 er vist i tabell 1-k. Dei kommunevise anslaga på frie inntekter i 2023 og 2024 inkluderer ikkje ufordelte skjønsmidlar. Dei ufordelte skjønsmidlane er inkluderte i alle summar for fylkar. Den berekna veksten på fylkesnivå inkluderer derfor dei ufordelte skjønsmidlane i 2023 og 2024, medan dette ikkje er tilfelle på kommunenivå.

For å gjere tala samanliknbare blir frie inntekter for 2023 korrigererte for eventuelle oppgåveendringar, regelendringar og innlemmingar av øyremerkte tilskot i 2024. I 2023 er summen av alle korrigeringar 3,6 mrd. 2023-kroner. Korreksjonane er viste i innleiinga til Grønt hefte, og er nærmare omtalt i Prop. 1 S for Kommunal- og distriktsdepartementet. Korreksjonar på kommunenivå er i hovudsak gjort etter kostnadsnøkkelen, med unntak av korreksjonar for saker som blir eller vart fordelte med ei særskild fordeling på post 60 *Innbyggjartilskot* i revidert nasjonalbudsjett eller tidlegare (gratis barnehage til kommunar i tiltakszona i Finnmark og Nord-Troms, reversering av trekk i rammetilskotet grunna ekstraordinære inntekter frå konsesjonskraft, ytterlegare reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2024 i kommunar i sentralitetssone 5 og 6 og vaksinasjon mot Covid-19).

Det er ikkje korrigert for satsingar innanfor veksten i frie inntekter utover dette.

Kolonne 1 – Anslag på frie inntekter i 2023

Kolonne 1 viser anslag på rekneskap for frie inntekter i 2023. Anslag på rammetilskotet til kommunane, eksklusive skatteutjamninga, er henta frå revidert nasjonalbudsjett 2023. Skatteinntektene er framskrivne i samsvar med skatteanslaget for 2023 i statsbudsjettet for 2024, med lik vekst for alle kommunar og innbyggjartal per 1.1.2023.

Kolonne 2 – Anslag på oppgåvekorrigererte frie inntekter i 2023

Frie inntekter i kolonne 2 er anslag på rekneskap korrigert for oppgåveendringar, regelendringar og innlemming av øyremerkte tilskot. Det er teke utgangspunkt i det same skatteanslaget som i kolonne 1. Oppgåveendringane er omtalte nærare i innleiingsteksten til Grønt hefte og Prop. 1 S (2023–2024) for Kommunal- og distriktsdepartementet.

Kolonne 3 – Anslag på frie inntekter i 2024

Kolonne 3 viser anslag på frie inntekter i 2024. Anslag på rammetilskotet til kommunane, eksklusive skatteutjamninga, er henta frå kolonne 8 i tabell 1-k. Skatteinntektene er framskrivne i samsvar med skatteanslaget for 2024 i Prop. 1 S (2023–2024), og i tråd med omtala i innleiinga over.

Kolonne 4 – Anslag på korrigert vekst frå 2023 til 2024

Kolonne 4 viser anslag på oppgåvekorrigert vekst i frie inntekter frå anslag på rekneskap 2023 til 2024 for kvar kommune i 1 000 kroner (kol. 3 – kol. 2).

Kolonne 5 – Anslag på korrigert vekst i prosent frå 2023 til 2024

Kolonne 5 viser prosentvis nominell oppgåvekorrigert vekst frå anslag på rekneskap 2023 til 2024.